

≡ provincie
Gelderland

Het programma Thuisgeven in Gelderland

2008 - 2011

Inhoud

Voorwoord	3
1. De doelstelling	5
2. De inhoud	7
- Woonservicegebieden	7
- Vraaggericht werken	7
- Nieuwe woonvormen	8
- Kennisplein Thuisgeven in Gelderland	9
- ICT & domotica	10
Meer informatie	11
Colofon	11

Voorwoord

Gemeenten, corporaties, zorginstellingen, welzijnsorganisaties, bewonersorganisaties, adviesbureaus... Bij het bedenken en realiseren van combinaties van wonen, welzijn en zorg zijn vele partijen betrokken, of ze nu werken aan een woonservicegebied, de nieuwste domotica of wat dan ook.

Professionals van genoemde organisaties wéten dat het zoeken naar combinaties in belangrijke mate wordt ingegeven door een demografische trend: vergrijzing. Wat heeft de provincie hen de komende jaren te bieden? Een nieuwe impuls, verwoord in het programma: 'Thuisgeven in Gelderland', het vervolg op 'Ontgroening en Vergrijzing'.

De belangrijkste punten uit 'Thuisgeven in Gelderland' – een programma dat loopt van 2008 tot en met 2011, met een budget van 7,5 miljoen euro – zijn in deze brochure op een rij gezet. Voor de officiële versie, met daarin alle acties en motieven, verwijs ik graag naar onze website. Daar vindt u ook informatie

over de subsidieregeling 'Vitaal Gelderland' die aan het nieuwe programma gekoppeld is.

De rol van de provincie bestaat vaak uit het geven van net dat ene noodzakelijke duwtje, lastige processen soepeler en makkelijker laten verlopen en ten slotte partijen bijeen te brengen en houden. Daarin maakt de provincie vaak net het verschil. We mikken daarbij op nieuwe, veelbelovende techniek en ontwikkelingen, juist omdat innovaties elders in de provincie weer van waarde kunnen blijken. De provincie heeft eigen beleidsdoelen, zoals mensen zo lang mogelijk zelfstandig, of met enige hulp, te laten participeren in de samenleving. Ook over deze doelen leest u meer in deze brochure.

Maar we kunnen nog zoveel willen, zonder andere partijen bereiken we niets. Alleen samen kunnen we ouderen en mensen met een beperking het zelfstandige leven bieden dat ze zo graag leiden. Alleen samen kunnen we de kansen

benutten die de snel veranderende samenleving óók in zich heeft. Samenwerking en partnerschap. Vooral met het oog daarop breng ik deze brochure en daarmee ons nieuwe programma van harte bij u onder de aandacht. Bedenk bij hetgeen u op de komende pagina's leest eens of u projecten of ideeën heeft die aansluiten: projecten of ideeën die ons én u verder zouden kunnen helpen. Wij willen zeker thuisgeven als 't om het ondersteunen van goede initiatieven gaat. Dan moesten we eens praten. Minstens.

Hans Esmeijer, gedeputeerde

1. De doelstelling

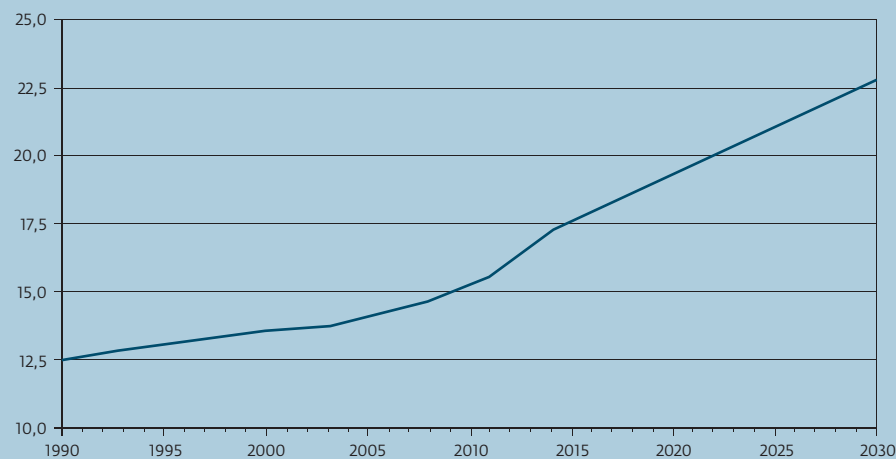
De komende jaren krijgt Gelderland met grote demografische veranderingen te maken.

Nu is het aandeel 65-plussers in Gelderland 15 procent, maar na 2010 treedt een versnelde groei op, zie de lijn in de figuur. Als de voorspellingen uitkomen, is in 2020 20 procent van de Gelderlanders 65-plusser. Tegelijkertijd neemt het aandeel jongeren af. 'Ontgroening' en 'vergrijzing' leiden

beide tot een kleinere beroepsbevolking. Verder verandert de vraag: mensen raken steeds mondiger, steeds individueler ingesteld ook.

Het zijn ontwikkelingen die elkaar ook nog eens beïnvloeden en versterken, en waar we gezien de omvang in Gelderland blijvend op moeten anticiperen, in termen van problemen, maar zeker ook in termen van kansen. In 2004 begon de provincie daarom

Aandeel 65-plussers 1990-2030 in Gelderland: na 2010 versnelde groei

met het programma 'Ontgroening en Vergrijzing' en meer recent, in het Gelders Coalitieakkoord 2007-2011 'Gelderland maakt het verschil', hebben Provinciale Staten besloten om dat beleid voort te zetten op het gebied van woon- en zorgvormen voor ouderen en zich daarbij vooral te richten op het ondersteunen en stimuleren van vernieuwende initiatieven en experimenten. De Staten hebben 7,5 miljoen euro beschikbaar gesteld. Doelstelling van het nieuwe programma is: 'Bevorderen dat mensen, ook als ze ouder worden, zo goed mogelijk kunnen functioneren in de samenleving, uitgaande van hun wensen en behoeften op het gebied van wonen, welzijn en zorg'. Daarmee is niets veranderd, want het eerste programma kende hetzelfde doel. Verklaring is dat sindsdien niets of weinig veranderd is aan de eerder beschreven demografische trends en maatschappelijke ontwikkelingen; de aanleiding om iets te gaan doen staat met andere woorden nog recht overeind.

In het officiële programmadocument 'Thuisgeven in Gelderland' is uitgebreider te lezen over onze motieven. Bovendien is na te lopen op welke wijze de doelstelling evenals de beginselen uit het Gelderse Coalitieakkoord hun vertaling kregen in het nieuwe programma. Ook is terug te vinden hoe de 7,5 miljoen euro is begroot: per jaar, per programmaonderdeel. Ten slotte blijkt uit het document dat het nieuwe programma méér omvat dan de belangrijkste zaken – de vijf 'speerpunten' – die in de volgende paragraaf zijn samengevat.

2. De inhoud

In deze paragraaf hebben we de vijf belangrijkste zaken uit het nieuwe programma op een rij gezet.

Woonservicegebieden

Het van de grond tillen en vervolmaken van woonservicegebieden blijft belangrijk. Cruciaal is een blijvende samenwerking tussen alle betrokken partijen, met de gemeente als regisseur. Als provincie geven we dat samenwerken graag een extra zetje, bijvoorbeeld door procesmanagement te financieren, met de bedoeling partijen zo krachtig te maken dat ze het over kunnen nemen en het samenwerken kunnen waarborgen. Verder blijven we de gemeentelijke regierol versterken, door intervisie-bijeenkomsten voor ambtenaren te bekostigen (zie 'InterVisie op Regie').

Vraaggericht werken

Bewoners en zorgvragers worden onvoldoende betrokken bij projecten, terwijl het juist van belang is om zo veel mogelijk rekening te houden met hun wensen en behoeften. Daarom

InterVisie op Regie

Als onderdeel van het programma 'Ontgroening en Vergrijzing' is InterVisie op Regie ontwikkeld, een intervisie- en coachingtraject voor gemeentelijke projectleiders wonen, welzijn en zorg. Onder deskundige leiding bekwamen ze zich in het regisseren van complexe projecten als woonservicegebieden. Een van de cursisten: "Het voelt als een warm bad, elke bijeenkomst weer. Het is heerlijk om je hart te luchten en van anderen te leren, juist omdat ik binnen mijn eigen organisatie de enige ben die dit werk doet."

De buurtverkenner

In het Gelderse Brummen is met een bijdrage van provincie succesvol geëxperimenteerd met de functie 'sociale buurtverkenner'. Het is iemand die ouderen in de eigen omgeving opzoekt, ook ouderen die **niet** om hulp gevraagd hebben, maar die volgens signalen mogelijk toch hulp nodig hebben. Blijkt de buurtverkenner dat iemand inderdaad een hulpvraag heeft, dan wordt een ouderenwerker ingezet voor trajectbegeleiding of cliëntondersteuning. Binnen het project wordt intensief samengewerkt met politie, ouderenadviseurs, huisartsen, woningbouwvereniging, dorps- of wijkraad en welzijns- en zorgdiensten. De gemeente is regisseur.

is vraaggericht werken speerpunt binnen het nieuwe programma. Zijn het de ouderen en mensen met een beperking zelf die initiatief nemen en projecten realiseren, dan juichen wij dat toe; we zullen dat zo nodig ondersteunen, al dan niet financieel. Verder gaan we ondersteuningsinstellingen en belangenorganisaties vragen de vraagkant in beeld te brengen, ook de niet direct zichtbare delen ervan: mensen die vereenzamen bijvoorbeeld (Zie 'De buurtverkenner').

Nieuwe woonvormen

Verhuizen naar een grootschalig verzorgings- of verpleeghuis komt steeds minder voor. Ouderen prefereren het zo lang mogelijk te blijven wonen in de eigen woning, door die – onder meer met techniek – steeds aan te passen. Door aanpassingen wordt het voor mensen met een beperking juist mogelijk om op zichzelf te gaan wonen. Verder komt kleinschalig groepswonen op, voor mensen met dezelfde behoeften of juist voor com-

binaties van doelgroepen (zie 'Zonder hekken'). En er komen 'meergeneratiewoningen' voor hulpbehoevenden én hun mantelzorgers. Als provincie willen we vernieuwende woonvormen stimuleren, met aandacht voor zowel 'traditionele' partijen als particuliere, niet-commerciële groepen.

Kennisplein Thuisgeven in Gelderland

Van 'Kennisplein Thuisgeven in Gelderland' (voorheen Kennisplein Vergrijzing) wordt dermate veel gebruikgemaakt dat er alle reden is er tijdens het nieuwe programma mee door te gaan. Het is op de eerste plaats een website boordevol nieuws en informatie, vanuit Gelderland en daarbuiten (zie 'Interactiever'). In brede zin omvat het alle activiteiten gericht op het delen van kennis: brochures, workshops, manifestaties, netwerkbijeenkomsten, voorbeeldprojecten, et cetera. Ten slotte fungeert 'Kennisplein Thuisgeven in Gelderland' als vraagbaak; één provinciaal loket voor alle vragen op het gebied van wonen, welzijn en zorg.

Zonder hekken

Rond het erf van woonzorg-boerderij De Hagert bij Wijchen wonen dementerende ouderen en mensen met een verstandelijke beperking. Andere cliënten komen er voor dagbesteding. Het is een 'open instelling', in de meeste letterlijke zin ook: eentje zonder hekken. Dat komt nog het sterkst tot uitdrukking door het toepassen van dwaaldetectie die dementerenden in de gelegenheid stelt om zich vrij over het erf te bewegen. De voorziening is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van de provincie.

Interactiever

De website over Thuisgeven in Gelderland raakt steeds interactiever. De 'Checklist voor het Woonservicegebied' is daar een voorbeeld van. Bezoekers kunnen casuïstiek voor de checklist aandragen. Ze kunnen ook suggesties doen om tot een verbetering te komen van de lijst, die bestaat uit kwaliteiten waaraan een goed functionerend woonservicegebied zou moeten voldoen.

Domoticoets

We hebben TNO de Domoticoets laten ontwikkelen, een vragenlijst op internet aan de hand waarvan iedereen voor zichzelf kan bepalen of extra techniek in huis welkom is. De vragen gaan over veiligheid in huis, gezondheid, gemak en communiceren. Zie verder www.domoticoets.nl.

ICT & domotica

ICT en domotica verbeteren de kwaliteit van leven. Bovendien stellen ze ouderen en mensen met een beperking in staat langer zelfstandig te wonen (Zie 'Domoticoets'). Bovendien kan met techniek beter het hoofd worden geboden aan personeelskrapte. Stuk voor stuk redenen voor ons om in het nieuwe programma ook op dit front actief te blijven. We hebben in het bijzonder nieuwe ontwikkelingen op het oog, techniek bijvoorbeeld die het dagelijks leven van een bewoner en zijn omgeving steeds verder integreert. Verder proberen we de schaal waarop techniek wordt toegepast te vergroten, vaak een sleutel tot succes.

Colofon

Deze uitgave is een onderdeel van het Programma Thuisgeven in Gelderland van de provincie Gelderland.

Teksten:	Han Oomen, Nijmegen
Redactie:	Provincie Gelderland
Grafische vormgeving:	Kees de Bruijn, Giesbeek
Fotografie:	Dika fotografie Dick Brouwers, Arnhem
Druk:	Provincie Gelderland

December 2008

Meer informatie

Programmasecretariaat Thuisgeven in Gelderland

T (026) 359 93 12

thuisgeven@prv.gelderland.nl

www.gelderland.nl/kennispleinthuisgeven

Provincie Gelderland

Markt 11

Postbus 9090

6800 GX Arnhem

T (026) 359 90 00

www.gelderland.nl

Provincie Gelderland, dichterbij dan je denkt